

## Hærens fremtid

---

### **Oberst Bjarne Hesselberg, chef for Det Danske Internationale Logistik Center**

*Operative enheder kan kun kæmpe og vinde, hvis logistikken er i orden.*

I Militært Tidsskrift nr. 5/2001 giver stabschefen for Danske Division og divisionens tre brigadechefer deres bud på "Hærens fremtid".

Jeg finder debatindlægget meget spændende og er meget langt hen ad vejen enige med de fremsatte synspunkter, specielt hvad angår nødvendigheden af en fortsat dansk værnepligt. Imidlertid finder jeg at debatindlægget helt mangler en debat af de forudsætninger der skal være til stede for at danske enheder kan "kæmpe og vinde" uden for Danmarks grænser. Meget provokerende vil jeg påstå, at debatindlægget bærer præg af den traditionelle tænkning i hæren vedr. eksistensberettigelsen af Danske Division og de dertil knyttede enheder af kamptropperne.

Med udgangspunkt i "Forsvarets Opgaver og Roller" som de fremgår af Forsvarskommandoens "Vision 2010" og den nyligt udgivne MC 317 "The NATO Force Structure" vil jeg tillade mig at give mine vurdering af den retning udviklingen i Hærens skal have, for at den kan leve op til kravene på fremtidens "slagmarker". Vision 2010 tager udgangspunkt i Forsvarets opgaver set i et geografisk perspektiv.

Opgaverne grupperes i den globale og den regionale rolle.

I den globale rolle, skal Forsvaret med militære midler kunne bidrage til løsning af konfliktforebyggende, fredsbevarende, fredsskabende, humanitære og lignende opgaver.

I den regionale rolle skal Forsvaret som en integreret del af NATO i samarbejde med allierede styrker kunne deltage i konfliktforebyggelse, krisestyring og forsvar af NATO's område i overensstemmelse med Alliancens strategi.

Hvis vi sammenholder disse opgaveformuleringer med MC 317, hvor de rådige styrker hovedopdeles i "High Readiness Forces(HRF)", "Forces of lower readiness (FLR)" og "Log time Build-up Forces (LTBF)" vurderer jeg, at det er enheder af kategorierne HRF og FLR, som skal anvendes i Forsvarets globale rolle og enheder af kategorien LTBF, der skal anvendes i den regionale rolle.

Yderligere forudsætter MC 317, at NATO nationerne kan tilvejebringe tilstrækkeligt med styrker, som kan deployeres hurtigt over store afstande, til løsning af det fulde opgavespektrum. Disse styrker skal have kort reaktionstid (reaction), skal være fuldt deployerbare (deployability) og de skal kunne opretholde deres kampkraft (sustainability) i operationsområdet indtil operationen er afsluttet og en redeployering kan iværksættes, idet det huskes, at logistik er et nationalt ansvar.

Sammenholdes ovennævnte med de danske muligheder for at stille med enheder der lever op til den moderne slagmarks krav, er det min vurdering, at de enheder, som udgør Hærens bidrag til Forsvarets globale rolle er Den Danske Internationale Brigade, Jægerkorpset og spejderenhederne på Bornholm. Disse enheder skal i sig have de nødvendigt moderne og veluddannede enheder samt evnen til hurtig deployering (world-wide) og tilstrækkelig logistisk støtte til at kunne vedligeholde kampkraften i hele operationsperioden.

Danske Division og diverse korpstropper indgår efter min vurdering i Forsvarets regionale opgaver og tilhører som følge heraf kategorien LTBF. Enkelte af Danske Divisionens enheder kan eventuelt anføres i kategorien FLR af hensyn til de udsendte HRF enheders "sustainability".

Om Forsvarets udvikling siger Vision 2010 at "Forsvaret vil udvikle grundlaget for at deltage effektivt i internationale, multinationale og værnssfælles operationer

ved at prioritere:

- Deployering og mobilitet.
- Logistik til kontinuert udsendte styrker mv.”

Jeg finder, at der er god sammenhæng mellem Vision 2010, NATO MC 317 og de krav den ”samfundsskabte virkelighed” stiller til hærens udvikling. Jeg kan derfor undres over, at der i det omtalte debatindlæg lægges så lidt vægt på disse vigtige områder. Det er da beskæmmende, at hærens udvikling atter skal ende i en ørkesløs diskussion af uddannelsesansvarets fordeling og kunstige begrundelser for at opretholde formentlig overflødige brigadehovedkvarterer (3 JBDE?).

I forbindelse med det sidst indgåede forsvarsforlig og som konsekvens af det stadig voksende internationale engagement blev Det Danske Internationale Logistik Center (DANILOG) oprettet. DANILOG to hovedopgaver er kort fortalt at yde administrativ og logistisk støtte til udsendte enheder, og at uddanne og opstille logistik enheder til bl.a. Danske Division og DIB, idet der blev lagt vægt på, at alle logistikenheder, som havde en rolle i støtten til reaktionsstyrker og internationale operationer blev placeret ved DANILOG.

DANILOG stabs-/støttestruktur blev indrettet sådan, at den kunne gennemføre logistisk planlægning og gennemførelse af deployering/redeployering, genforsyning og drift af udsendte enheder og enkeltpersoner ”World Wide”.

12 Host Nation & Rear Support Battalion blev overført til DANILOG, således at den bataljon, som skulle forestå de praktiske forretninger i forbindelse med deployering og redeployering af enheder, samt oprette det Nationale Støtte Element (NSE) for DIB, blev en integreret del af DANILOG daglige driftsstruktur.

4 Trænbataljon/DIB og 9 Logistikbataljon/DIB blev overført fra Trænregimentet til DANILOG ligesom Brigadestabskompagni/DIB blev en del af DANILOG opstillingspligt. Formålet med denne samling af enheder var naturligvis at give DIB en samarbejdet og hurtig deployerbar logistisk basis, som gennem det daglige samarbejde ved DANILOG og med ST/DIB kunne sikre DIB eller dele af DIB den nødvendige ”deployability” og ”sustainability” i et hvilket som helst indsatsområde.

Den samlede ”navlestreng” til DIB blev afprøvet under øvelse STRONG RESOLVE i Polen i marts 2002 med stor succes. Logistikkonceptet virker, men det kan naturligvis som alt andet optimeres på det proceduremæssige område. Hovedproblemet er, at hele logistikken blev gennemført med ”lånte fjer”. Ingen af de indsatte logistikenheder råder over det nødvendige og tilstrækkelige materiel til at gennemføre en sådan operation, såfremt det havde drejet sig om en reel operativ indsættelse i mange måneder.

Med den oplevelse i baghovedet og som ansvarlig for hærens praktiske gennemførelse af den administrative og logistiske støtte til bl.a. DIB, kan jeg jo undres over de operative obersters manglende forståelse for nødvendigheden af massive investeringer i hærens logistik. Man taler stadig om at hærens hovedmaterielgenstande udgøres af kampvogne og kanoner. Man burde også lade materiel til logistik enhederne (usede lastvogne bl.a.) indgå i begrebet hovedgenstande.

Jeg kan sagtens forstå, at de operative oberster ikke har en helhedsopfattelse af materielbehovet i hæren. Jeg har selv været operativ kamptropofficer i hovedparten af min karriere. Jeg har været operationsofficer ved en Militærregion, operationsofficer ved en brigade, operationsofficer ved et korps, kampvognseskadronschef, panserbataljonschef, stabschef ved Jyske Division, Sector Commander (brigadefører) ved UNPROFOR osv. I alle disse år var jeg meget koncentreret om kampvogne, pansrede mandskabsvogne, våbensystemer, samvirket mellem kampenheder og kampstøtteenheder osv. Faglig tjeneste eller logistik var der andre, der tog sig af. Det betød i øvrigt ikke så meget i dagligdagen om den faglige støtte kiksede, for øvelsen sluttede jo alligevel snart. Min oplevelse i UNPROFOR var min første oplevelse af logistikens betydning. Nu var det ikke for sjov længere.

Hærens begrebsverden er blevet præget af den opgave, der består i at deltage i NATO-pagtens solidariske forsvar i rammerne af artikel 5. Vi har altid tænkt i et scenarie, der bar præg af krig, og hvor vores enheder frit kunne bevæge sig i operationsområdet, herunder rekvirere nødvendige faciliteter til bl.a. indkvartering. Vi har aldrig rigtigt spekuleret i, hvordan en manglende infrastruktur i operationsområdet ville indvirke på vores enheders evne til at opretholde kampkraften, specielt ikke når enhederne var indsat i krigslignende operationer under fredsforhold. Jeg mindes endnu et seminar i Borrislejren i 1992, hvor Hærens Operative Kommando, nogle af skolerne og Jyske Division drøftede enhedernes operative vilkår i et område fjernt fra Danmark og uden infrastruktur af betydning. Den samlede konklusion var, at danske enheders organisation, uddannelse og materiel som det forekom i krigsstrukturen var tilstrækkelig til at løse opgaver i internationale operationer. En delkonklusion var, at hæren ikke ville anvende containere til noget som helst. Få måneder senere blev hæren engageret i UNPROFOR, hvor containerne pludselig blev en nødvendig del af hverdagen. Delkonklusionen fra 1992 står tilsyneladende stadig ved magt. Der er nu i år 2002 stadig ikke fastsat et koncept for, hvordan hæren ønsker at anvende containere i spredt over hele jorden, uden at der findes et bestemmelsesgrundlag for anskaffelse, drift, håndtering, vedligeholdelse osv.

Et andet væsentligt emne, der blev drøftet på seminaret, var hærens enheders evne til at etablere lejre i indsatsområderne. Jeg pegede dengang på de engelske erfaringer vedr. indsættelse af ekspeditionsstyrker. United Kingdom Mobile Force (UKMF) havde gennem årene deltaget i mange øvelser på Sjælland. UKMF bestod af en brigade og en Logistic Support Group (LSG). I denne LSG indgik bl.a. tre ingeniørbataljoner, hvis eneste opgave var at bygge og drive de lejre i hvilken brigadens enheder skulle bo i indsatsområdet. LSG var fuldt opstillet større end den brigade, som skulle gennemføre operationerne. En anden delkonklusion fra seminaret var, at de ingeniører vi har i krigsstrukturens enheder var tilstrækkelige til at løse de opgaver, der måtte være i udlandet. Heller ikke denne delkonklusion er der tilsyneladende ændret ved, selv om det er selvindlysende klart, at den danske hær i dag mangler ingeniørsoldater til at løse bl.a. konstruktions- og infrastrukturopgaver i indsatsområderne. Jeg mener, at man skal se ganske alvorligt på Ingeniørregimentets opstillingspligt, og påbegynde opstilling og produktion af konstruktionsingeniørenheder i store mængder. Hvordan forestiller man sig, at DIB skal "overleve" i f.eks. den østlige del af Tyrkiet i op til et halvt år, hvis der ikke etableres lejre, som giver tilfredsstillende vilkår for hvile, forplejning, sikkerhed og velfærd til alle de udsendte enheder?

Jeg noterede mig, at man i debatoplægget havde konstateret, at England kun kunne stille med en lille division under Golf-krigen. Jeg så ingen steder nævnt, at England til samme Golf-krig stillede med en LSG, der var større end divisionen. Så vidt jeg husker, indgik det danske kontingent til Golf-krigen i et engelsk felthospital i LSG.

Fra 01 JAN 2001 er jeg blevet chef for et logistikregiment. Jeg har for første gang i detaljer set på forsyningstroppernes vilkår, og er mildest talt chokeret. Jeg er skiftet fra kamptropperne, hvor man stort set har alt, hvad man har brug for til en våbenart, som gennem mange år er blevet totalt forsømt. Der er mangel på alt. Det der er, er nedslidt og ikke specielt egnet til indsats i skarpe operationer.

Hærens Logistiskole har udarbejdet et oplæg til den logistiske udvikling i hæren. Denne udviklingsskitse indebærer bl.a. etablering af de nødvendige systemer til at drive international logistik. Den opstiller koncepter for, hvordan moderne logistiske systemer indføres i hærens logistikenheder, som ikke er blevet udviklet siden 1970-erne. Denne udviklingsskitse kræver, at der over en 10 - 15 år investeres mange milliarder kroner i nyt materiel til logistikenhederne, startende med de enheder, som skal anvendes i forbindelse med "High Readiness Forces". Denne udviklingsskitse har imidlertid ikke haft de "operative officerers" store interesse, da disse meget nødvendige materielinvesteringer vil ødelægge mulighederne for at anskaffe f.eks. nye 4-rørs 120 morterer. Hvad skal man i øvrigt med hurtigt skydende morterer, hvis der ikke er mulighed for at bringe am-

munitiion frem til dem? Jeg finder det meget nødvendigt, at denne udviklingskitse tages alvorlig og meget hurtigt omsættes i en plan for en kortsigtet og en langsigtet materielanskaffelsesplan for materiel til hærens logistiske enheder.

Hvis det ikke sker, vil enhver form for indsættelse af hærens enheder i internationale opgaver blive hindret af en manglende evne til at støtte operationen logistisk.

Hvis hæren skal leve op til kravene i Vision 2010 og MC 317 om at opstille et antal enheder i kategorien "High Readiness Forces", som med kort varsel skal kunne deployeres til fjerne indsatsområder og der kunne gennemføre sine opgaver under opretholdelse af kampkraften, så kræver det, at hæren iværksætter en etablering af den nødvendige logistik til at kunne deployere/redeployere, genforsyne og vedligeholde enhedernes kampkraft. Denne logistik skal naturligvis kunne iværksættes med minimum samme reaktionstid som den operative enhed, den skal faktisk kunne gøre det hurtigere, fordi logistikken skal være på plads inden den operative enhed ankommer.

Jeg mener, at hærens udvikling skal baseres på de principper der fremgår af MC 317 og Vision 2010. Jeg mener, at hærens evne til at deployere skal styrkes, f.eks. ved at give 12 Host Nation & Rear Support Battalion den rette struktur og gøre den til en del af HRF. Jeg mener, at hæren skal styrke sine logistik enheder i DIB ved snarest at anskaffe det nødvendige materiel for at disse enheder kan leve op til det krævede beredskab såvel uddannelses- som materielmæssigt. Jeg mener, at hærens logistik skal udvikles jf. de retningslinjer, som er udstukket i HLS udviklingskitse, herunder at udvikle DANILOG til Forsvarets kompetencecenter for logistisk støtte til udsendte enheder og jeg mener, at hæren skal indrette sig efter at kunne løse de stillede opgaver i relation til de globale og regionale opgaver og skabe en fredstidsstruktur, der kan håndtere operationer som baseres på "activated units" der her og nu kan deltage i operationer, som spænder fra egentlig krig til "politiopgaver" i en fredsbevarende mission.